

PROPOZÍCIE

O zlatú guľôčku 2020

celoštátna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru detí

November 2019

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru detí Vidiečanova Habovka je vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená deťom a mládeži.
- 1.1.3. Súťažiteľ môžu ľudové hudby, speváci a inštrumentalisti.
- 1.1.4. Súťaž nie je tematicky zameraná ani vymedzená.
- 1.1.5. Súťaž sa koná **každé dva roky**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast kolektívov a jednotlivcov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie hudobného folklóru.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
 - 1.2.2.1 podporovať a rozvíjať pozitívny vzťah k tradičnej ľudovej kultúre a podnecovať k aktívnej činnosti v tejto oblasti;
 - 1.2.2.2 podporovať poznanie hudobného folklóru z územia Slovenska, resp. z územia historicky obývaného Slovákmi, rozvíjať a podnecovať hudobné nadanie a kreativitu;
 - 1.2.2.3 umožniť prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti a konfrontovať ich s výsledkami iných;
 - 1.2.2.4 poskytnúť priestor na vzájomnú konzultáciu a diskusiu súťažiacich s členmi odbornej poroty;
 - 1.2.2.5 aktivizovať interpretov a priaznivcov hudobného folklóru k tomu, aby vyhľadávali, spracúvali a interpretovali hudobný materiál s dôrazom na dodržiavanie a rozvíjanie štýlových interpretačných znakov tradičnej ľudovej hudby z územia Slovenska;
 - 1.2.2.6 podporiť existenciu a činnosť kolektívov a sólistov interpretujúcich ľudovú hudbu;
 - 1.2.2.7 objavovať nové talenty v oblasti interpretácie hudobného folklóru.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú krajské a regionálne osvetové a kultúrne strediská, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **trojstupňová**:
 - 2.1.1.1 regionálne súťaže a prehliadky;
 - 2.1.1.2 krajské súťaže a prehliadky;
 - 2.1.1.3 celoštátna súťaž a prehliadka.
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je regionálne kolo. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.

2.1.3. Súťaž na každom stupni pozostáva zo súťažných vystúpení, interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o iné aktivity.

2.2. Súťažné kategórie

I. Ľudové hudby

- Počet členov: 3 – 8 (výnimkou sú hudobné zoskupenia vychádzajúce z regionálnej, či lokálnej hudobnej tradície, napríklad „gajdošská dvojka“ – gajdy a husle).
- Nástrojové zloženie musí obsahovať tie hudobné nástroje, ktoré v tradičnej slovenskej ansámbovej hudbe plnia melodickú, resp. harmonicko-rytmickú funkciu, t. j. husle, kontra, kontrabas, resp. cimbal. Alternatívou husľovej, alebo violovej kontry môže byť akordeón. Takéto základné nástrojové obsadenie môže byť doplnené o ďalšie hudobné nástroje zodpovedajúce hudobnej tradícii regiónu, z ktorého pochádza interpretovaný hudobný materiál. Povolenou výnimkou sú iné typy regionálnych hudobných zoskupení, ako napríklad sláčikové hudby s malou basou, citarové hudby, gajdošské muziky, nástrojové zoskupenia s heligónkou.¹
- Hra z nôt nie je povolená.

II. Spevácke skupiny

- Počet členov: 3 – 12.
- Hudobný sprievod je povolený v podobe jedného inštrumentalistu² alebo ľudovej hudby.

III. Sólisti speváci, spevácke duá

- Hudobný sprievod je povolený v podobe jedného inštrumentalistu² alebo ľudovej hudby, rešpektujúc tradičné spevné príležitosti³.

IV. Sólisti inštrumentalisti

- Hudobný sprievod inštrumentalistu nie je povolený.
- Hudobný nástroj musí patriť do inštrumentára tradičnej ľudovej hudby z územia Slovenska a primárne spĺňať melodickú funkciu (pastierske píšťaly, gajdy, gajdica, ústna harmonika, heligónka, atď.).⁴
- Inštrumentalista môže spievať, avšak pri hodnotení sa prihliada najmä na inštrumentálny prejav.
- V rámci jedného súťažného čísla môže inštrumentalista hrať iba na jednom hudobnom nástroji.

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

3.1.1. Na súťaži sa môžu zúčastniť všetky kolektívy a sólisti, ktorí vyvíjajú svoju umeleckú činnosť na území Slovenskej republiky.

¹ Zobcová a priečna flauta, akordeón ako sólový nástroj a nepatria do inštrumentára tradičnej ľudovej hudby Slovenska. Platí to rovnako pre zoskupenie viacerých heligonkárov.

² Hudobný nástroj z tradičného hudobného inštrumentára.

³ Hudobný sprievod sa neodporúča k niektorým piesňovým žánrom, ako je napríklad uspávanka.

⁴ Za súťažné nástroje sa v tejto kategórii nepovažujú nástroje, ktoré sú iba rytmické (rapkáč, ozembuch, chrastidlo a pod.).

- 3.1.2. Do regionálneho kola súťaže sa súťažiaci prihlasujú **podľa miesta svojho bydliska, alebo pôsobenia**. Ak sa v mieste bydliska/pôsobenia neuskutoční regionálne kolo, prihlásia sa do regionálneho kola v inom regióne daného kraja, ak s tým budú súhlasiť organizátori.⁵
- 3.1.3. Do súťaže sa **účinkujúci prihlasujú vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/vidiecanova-habovka/>**, v časti „Chcem sa prihlásiť“.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Účinkujúci prechádza všetkými stupňami súťaže **s tým istým súťažným vystúpením**, ktoré uvedie v základnom stupni súťaže.⁶
- 3.2.2. Trvanie súťažného čísla musí byť v rozsahu **3 – 5 minút**.
- 3.2.3. V roku konania celoštátneho kola súťaže musí mať súťažiaci maximálny vek **16 rokov**. Výnimkou je hráč na kontrabase, husľovej alebo violovej kontre v kategórii ľudovej hudby, ktorý môže mať v roku konania celoštátneho kola súťaže maximálne 18 rokov.
- 3.2.4. Odporúča sa interpretovať hudobný materiál regiónu, z ktorého pochádza interpret/interpreti.

Vyhlasovateľ	Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK
Odborný garant	Národné osvetové centrum
Organizátor	Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK
Termín a miesto konania	4.4.2020 v CVČ Kamarát v Martine
Termín ukončenia registrácie	13.3.2020

⁵ V ostatných prípadoch sa stáva základným stupňom súťaže krajské kolo.

⁶ Medzi stupňami súťaže môže kolektív v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty.

4. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Poroty

- 5.1.1. Odborná porota pozostáva z odborníkov v oblasti etnomuzikológie, muzikológie, etnológie, scénického folklorizmu a pod. , pričom je odporúčané zastúpenie porotcov so zameraním na spev, ansámblovú hru a hru na sólových nástrojoch.
- 5.1.2. Poroty môžu mať **3 až 7 členov**, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny.
- 5.1.3. Vymenovanie porotcov
- 5.1.3.1. Regionálne poroty vymenujú riaditelia regionálnych a krajských osvetových stredísk, ktoré organizujú regionálne kolá súťaže. Členov odbornej poroty navrhujeme vyberať zo zoznamu odporúčaných porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií.
- 5.1.3.2. V odbornej porote **na krajskej úrovni** musí byť **jeden člen vybraný Národným osvetovým centrom**. Ostatných členov krajskej poroty vyberajú riaditelia regionálnych a krajských osvetových stredísk, ktoré organizujú krajské kolá súťaže. Pri výbere porotcov odporúčame organizátorom krajských kôl vyberať zo zoznamu odporúčaných porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií.
- 5.1.3.3. Celoštátnu porotu **menuje generálny riaditeľ Národného osvetového centra**.
- 5.1.4. Člen odbornej poroty na žiadnom stupni súťaže **nesmie byť v konflikte záujmov**, t. j. nie je **vedúcim súťažného kolektívu/jednotlivca, autorom súťažného čísla** a ani nie je v **blízkom príbuzenskom vzťahu** s účinkujúcimi.

5.2. Hodnotenie súťaže

- 5.2.1. Výsledkom hodnotenia je zaradenie všetkých súťažiacich do **zlatého, strieborného a bronzového pásma**.
- 5.2.2. Ďalej sa na nižších stupňoch súťaže udeľuje jeden **priamy postup** do vyššieho kola.⁷ Na celoštátnom kole súťaže sa udeľuje jeden **titul laureáta**.
- 5.2.3. V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť špeciálne ceny.
- 5.2.4. Predseda poroty na **regionálnej** a **krajskej** úrovni spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme **hodnotiacej správy**, ktorá obsahuje stručne zhodnotenie súťaže a zdôvodnenie rozhodnutia poroty. Na **celoštátnej** úrovni to vykonáva **každý člen** odbornej poroty. Formulár hodnotiacej správy je prílohou k propozíciám.

5.3. Kritériá hodnotenia

5.3.1. Všeobecne

- 5.3.1.1. repertoár – výber piesní adekvátny veku interpretov a ich interpretačným schopnostiam;
- 5.3.1.2. dramaturgická výstavba a scénické spracovanie tematicky uceleného súťažného čísla;
- 5.3.1.3. spracovanie hudobného materiálu zo zvukových, filmových a písomných prameňov;
- 5.3.1.4. dodržiavanie a zvládnutie lokálnych a regionálnych štýlovo-interpretačných znakov;

⁷Na nižšom stupni súťaže môže porota v prípade vynikajúcich vystúpení udeliť návrh na postup ešte dvom súťažiacim jednotlivcom alebo kolektívom v každej kategórii. Organizátor vyššieho kola súťaže, v prípade celoštátneho kola Národné osvetové centrum, spolu s ďalšími odborníkmi rozhodne, či je možné návrhy prijať.

5.3.1.5. technická a interpretačná úroveň súťažiacich;

5.3.1.6. celkový dojem.

5.3.2. V kategórii I. Ľudové hudby

5.3.2.1. intonácia a súhra celého hudobného zoskupenia;

5.3.2.2. technika hry na jednotlivých hudobných nástrojoch;

5.3.2.3. vhodnosť výberu nástrojového obsadenia vo vzťahu k interpretovanému (lokálnemu, regionálnemu) hudobnému materiálu;

5.3.2.4. dodržiavanie a zvládnutie štýlovo-interpretačných znakov ansámblového prejavu (variačná technika, harmonicko-rytmický sprievod, a pod.).

5.3.3. V kategórii II. Spevácke skupiny

5.3.3.1. kvalita hlasov (farba, rozsah);

5.3.3.2. intonácia;

5.3.3.3. vyváženosť a proporčné zastúpenie jednotlivých hlasov a súzvuk v rámci skupinového spevu;

5.3.3.4. dodržiavanie štýlotvorných vokálnych prvkov typických pre vybranú lokalitu alebo región (dodržiavanie vedenia hlasov a ich proporčného zastúpenia, spôsob tvorenia tónu, predspev, frázovanie, výskanie a pod.).

5.3.4. V kategórii III. Sólisti speváci, spevácke duá

5.3.4.1. kvalita hlasov (farba, rozsah), speváckeho dua;

5.3.4.2. intonácia;

5.3.4.3. vyváženosť a proporčné zastúpenie jednotlivých hlasov a súzvuk v rámci speváckeho dua;

5.3.4.4. dodržiavanie štýlotvorných vokálnych prvkov typických pre danú lokalitu alebo región (dodržiavanie vedenia hlasov, spôsob tvorenia tónu, predspev, výskanie a pod.).

5.3.5. V kategórii IV. Sólisti inštrumentalisti

5.3.5.1. technika hry;

5.3.5.2. výber piesní zodpovedajúci typu nástroja;

5.3.5.3. dodržiavanie a zvládnutie štýlovo-interpretačných znakov, typických pre danú lokalitu, alebo región;

5.3.5.4. sprievodný spev, ak je v súlade s charakterom regiónu a typom hudobného nástroja⁸.

5.4. Ceny

5.4.1. Vecné ceny a diplomy.

5.4.2. Laureát súťaže postupuje na **Folklórny festival Východná 2020** a **Festival neprofesionálneho umenia TvorBA 2020** v Bratislave-Starom Meste.

5. KONTAKT

6.1. V prípade nejasností odborného, resp. organizačného charakteru kontaktujte odborného pracovníka Turčianskeho kultúrneho strediska pre folklór a folklorizmus:

⁸ Primárne sa však hodnotí hra na hudobnom nástroji.

Mgr. Michaela Konečná
Turčianske kultúrne stredisko
Divadelná 656/3
036 01 Martin
folklor@tko.sk
+421 4 341 32 394
+421917494708

6. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpísaním generálnym riaditeľom Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná s cieľom dosiahnuť zisk.
- 7.4. V dôsledku nespĺnenia akýchkoľvek podmienok a pokynov uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažiaci/súťažný kolektív prijatý do súťaže, alebo môže byť zo súťaže vyradený.
- 7.5. V prípade, ak je to možné, súťažiaci sú k dispozícii vyhlasovateľovi počas celoštátneho kola na sprievodné prezentačné a spoločenské aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 7.6. Deti do 15 rokov sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospelého osoby (pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospelého osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného, či sociálneho charakteru.
- 7.7. Prihlásením do súťaže súťažiaci vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nevzťahujú sa na ne práva tretích osôb.
- 7.8. Súťažiaci prihlásením sa do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie svojho umeleckého výkonu v zmysle príslušných ustanovení autorského zákona, a to najmä na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu umeleckého výkonu, verejný prenos umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu umeleckého výkonu verejnosti, na účely šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra. Súťažiaci zároveň súhlasí s použitím svojej podobizne na propagačné účely.
- 7.9. Súťažiaci vyhlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré sú dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.
- 7.10. **Prílohy k propozíciám**
 - 7.10.1. Príloha č. 1 – Formulár **protokolu o udelení cien a výsledkov** regionálnej a krajskej postupovej súťaže a prehliadky (vyplní organizátor daného stupňa súťaže).
 - 7.10.2. Príloha č. 2 – Formulár **hodnotiacej správy pre porotcov** (vyplní predseda poroty na nižších stupňoch súťaže a všetci členovia poroty na celoštátnej úrovni).
 - 7.10.3. Príloha č. 3 – Zoznam odporúčaných porotcov.**

Bratislava

.....
JUDr. Ing. Michal Bartók
generálny riaditeľ